

532

bus gemina semper contatione pulsamur, si proficimus, A
inde alimus; si fatigamus, inde subfistimus: si recidimus,
inde reparamus. Subdit postea, dassos verius, quos
tractamus. Augustinus Epitola ad Vitaliem & obser-
vat hic prius dictum (* Dominus ergo hominis dirigan-
tur) deinde additum, hominem velle, qui voluntas
bona, Deum dicimus est, qui gredius hominis propterea
primitus dirigit, ut eus velit. Eiusmodi legi in
de necessorum meritis cap. 18. & Fulgentium b.

10. de peccatis
11. *Animum*
12. s. 9. & 1. de
13. grae. ex. 37.
14. Causa. 7.
15. d. ps. 18. 6.
16. s. ps. 5. 7
17. f. ps. 112.
18. pras. de
19. Valens. 17.

10. *Duapulchri gressus*, ipso ut quando Maria abiit in montana cum festinatione ad salutandam Elisabetham fili principis in caleantissima; nam ipsius *Gigas xxvii* ad currendum d. viam quam speciosi pedes evangelizantium pacem, evangelizantium bonum. Id Ambrosius feretiam accipit de anima, rotundum Ecol. profectibus. Porro Didymus perpendit homini vocem, ut gressus hominis boni tantum sunt: reliqui non homini, sed bellus, repellis, pecidis.

Et nunc ejus voler. *Pistularium Romanum*, capite secundum, folio 17. quod videtur.

¶ Ep. 153. nimis. Ambrosianum, *cupio validus*. Cattodorus, *cupio nimis*. Ambrosius, *cupit*. In multis Codicibus Gracis erat *egobps, validus*, & hoc ipsum Larinum vocabulum in Latinis, ut in Complutensibus, Regius, & ex Enarrationib[us] Gracis Euchynimus legit; & id additum Hieronymus testatur, nec apud quemquam habet interpretationem. Symmachus *egobps auctu eiusdem*, & *vix eius bene phaseret*. Plutes explicant: quod iustus volerat vix Domini, sicut in alio Psalmō h[ab]it man-
¶ Ep. 154. datisque volerat nimis. Placecid etiam Prospero p[ro]pis ci- taro. Nihil autem dici magis ipsum potest, quam ab Augustino, de via, qui dicitur aeternum bonum per finitas. ac temporales omnino parvas, brevissime tri- bulationes, quemcumque fini illa, per quas transiuit Christus.

Ambrosius præter istum, probat alium tenetum, ut
Dominus ipse quem dirigit, illum non apernetur, sed
viam ejus cupit, velut, & ipsius temeris delectetur.
Juxta tenetum priorem verb, at fieri, ut ejus, quem
Deus diligit, ipso ducere, omnis levetur labor, omnia
impedita remoyentur, incentiva subministratur.
Favet secundo sensu Apollinaris.

*Kai σφισθεν Θεομαιει εφιμορπη βιλεδδωτι
Et sius Deus, semper amet vias, quas nimurum recogno-
scit in iusta.*

Tertius adhuc esse sensus potest, accipiendo reciprocum pronomen eius hoc modo. Licet quis in amorem propriam viam velit, & certum quid intendat, ac de eo diligenter cogite, nihil conqueuerit, nisi dirigantur gressus ipsius a Domino, hicque prosperos constitutis tributus fuscus. Congruis situd cum prius ex Proverbii allata sententia: *Cor hominis disponit viam suam*, quod hic latet, *viam eius volerit, id est suam*: sed *Dominus est diriger gressus eius*: quod hoc item loco dicitur, *quod Dominum gressus homini diriguntur*. Eamdem vim continent Hieremias k verba, *Sic Domine, quia non est horum vias eis, nec vias eis, ut ambulerit, & dirigat gressus eis*.

Quum occideris, non collidetur.) Hieronymus, & O-
tacelius antiquus auctor, alludetur: Ambrosius, quem E-
l de Iustis.
monast. *occideris, non conturbabitur.* Augustinus, Cæsiodorus,
Platæria Romanum, & Ambrofus, quum occidet
iustus, non conturbabitur, nec Hebrewæ, nec Grecæ
nomen iusti extat. Græcum verbum est *καταρρεύειν*:
quod in Euthymio notatur ad marginem per dicas
(ho) *καταρρεύεις occideris a morte*, idem cum *καταρ-
ρέω*, *καταρρέω*, ac decedunt ab *ἀρράω*, vel *ἀρρά-
τω*, *ἀμπτίω*, *ἀβίδω*, *φράγμω*, *τύπω*, *πρετερά* impen-
ti deturbo, vel *ἀπορρέω*. Vel cum impliciti litera-
(o) *dua vox Latinæ etiam utuntur, dicentes carare*

(P) *qui* *abruptum*, *precipitemque* in flumen locum, ex
quo ruit aqua potius, quam fluere. Qui autem verte-
runt *consurbitur*, rationem habuerunt verbi compo-
siti descendenti. *rapit* *turbas*, cuius tamen compo-
sitione efficitur *resupinatio*, *assupinatio*. Expressi Apol-
linarius alio verbo per metaphoram dicitur.

*Διγὶ ὀλοῖς δραύετο πιστὸν περὶ βόγυων τοῖν =
Iteque pernicioseis vulneretur caderis, in fracturis terra.*

um Hebreum **לְשׁוֹן** *jura*, in hophal **לִשְׁתָּה** *til valet
elestetur*, & profiteetur, corruet, ut sit lenius, cum
non corruet, quod Paulus m' ait, *dejecimus*, *sed
parvum*, *καταβαθμίου*, *αὐτὸν* *εὐτρέπομεν*, & in Pi.
VII. n. David's *impulsus est versus sum*, ut cadem,
colubra, *colubra*.

de ienu tam prius dixi, sermonem esse, vel de lapi
liquam calamitatem, vel in peccati perditionem, vel
ecccum veniale, vel etiam in mortali aggravi
o. juxta lensem primum docet. Cnritianum esse
debet ligno arce Noeticum quadrato, aut lapi-
qui quacunquem vertatur, fiat idcirco in omni
tatione, eti jutus vertatur, non cadere marty-
riis esse, quam percuterentur, cadere, tamen lle-
vi; sic conquardando nos, ad omnes tentationes
nos, ut omnium impudent non nos evertat, sed

atos, ut quicquid impunis
nos inveniat ad omnes causas. Justum, ac vere
fortunam casibus minimè variabilem vocat Ari-
des πειδῶντος ἡγεμόνης τερπάνων ἀνέλογον, revera
cum, οὐ quadrangulum sine visio.

Quod attinet ad alium lensum de cau in peccatum
o que mortale, Origenes optime declarat, non pro-
tum cum, qui relurgit per peneitentiam. Affer Das-
tis exemplum fatentis peccatum: damnum de rebus
alientibus & avis de laqueo: & athleter post lapsum
argenti, & vincentis. Bernardus q. praeterea simili casu
alum fenth, hunc, & alium in locum Proverbium
(peptis legit in die, ut & alijs, eadz justas, & re-
ligat) declarans de cau in peccata sternal venialis;
quod justus relurgit fortior, & cooperantur ei p-
ecatta in bonum f.; in iugis non adiudicatur

et immo vero aut pudorem noxiun, aut in impunitum
contaminat. Petrum priuipiam submergetur,
rex Christus, manu eum accipiens, & assūmens,
a quīs multū nō Sicut si pullus antequam volare
poterit, nido exiens, in terram decidat, & mater velo-
ter rapuum in nidum restituar, ut scribit Chrysostomus.

Quia Dominus supponit manum suam.] Hieronymus,
Ostiechisy, sustendat manum ejus: alia Psalteria, &
Cassiodorus, firmat manum ejus: Ambrosius, & Augu-
stini, confirmat manum ejus: alii, sustentat, fulcit,
x 300. 52
in Matt.
y de infinito
monast.

ejus recipiente acceptatio. manum suam, iugondo illam tamquam pulv-
lum, & iua illi manus firmiter supposita lustrinre col-
labantem, ad eum ferme modum, quo angelis suis
mandavit Deus de nobis b, ut custodiens nos in omnibus
vivi nostris portando nos in manus suis, ne forte offen-
sione ad lapidem pedem nostrum. Spirituales sunt manus
iste, inquit Bernardus, & auxilia spiritualia, que
singulis electoribus cuique discriminis modo, & obie-
cta discutuntur, tamquam lapides molis quantitate,
ab his, qui sibi deputati sunt, angelis, spiritualiter,
& multipliciter exhibentur.

Ambrosius cum Origenes legentes, quod
vel, main eius, digrediuntur in aethera tamen genera varia
quos appellant, pauidos agorios, dantes, iudicis, pueros cer-
tatores, viros, aut secundos spideos, tertios, tenues, sph-
eros, & pugnatores, sibi autem, ut peritus Aethera etiam
volens gena fugit, nec si plaus fuerit, excludit: atq[ue] quis-
vis ab eo qui superior est, prematur, manibus tamē le iu-
stiniendo jure decertare, non austeri brachia, nisi fuit
fusus in ventrem, aut diffutus vincto laceritorum incon-
tingere posse, ut qui stringitur, & urgeant, sepe se volat.
et hat

fat

& sit supra , qui inferior habebatur ; superiore ; dum surgit , clidat : pleriq; velle teneri , quo maturis vincant , & quamvis quis signatus (quod artis vocabulum est) & primo , & secundo sit , non excludi , fed licere ei re parare : tēpēz contigere , ut vincat , & cedat cum eis secunda contentione impera verat . Deniq; omnem Christianum athletam esse , & colluctatores eis , posseque qui cadit refugere : & qui aversus est reverti b. Dominum allavare omnes , qui corruunt , & erigere elisos . De hoc in primis pugillatu , & agnoscito certanq; Petrus Faber integrum tractatum ostendit : Sapienter Antonius Imperator , idem Philosophus , vivendi scripto arte , palatricia similitorem , quām fata toro , eo quod ipsa quoq; curat , ut ad ea , quae incidunt , negi ante lunt præ cognita , parata fuit , & à cuius tumum hominem ferret . Si perpetuum effet , ut soli cadere in faciem iusti , aut electi dicterentur , quod alas ostendit non ita esse : ceteri , quos posset propterea Deum supponere talibus cadentibus manus , aut firmare manum eorum , quia ipsi causa nisi manus potest , quod prohibeat noxiam : quod retrocuri cadentes nequeant . O quām molle pulvinus providentia Dei : excipitur iustus co , quād cadere videatur .

A Nero non adeò multi sunt , ipsa mendicantes toleratae valuit ad meritum , aliis ad exemplum . Eadem ratio de aliis calamitatibus , ob quas judicatur interdum derelicti suissus . Hyperboleum Lyranus votar de eo , quod fere fit . Satisfaciarem iuriscriptis esse figuram istam alias demonstravimus . Quis in genere illam quoq; censemus , cum latias & hortans ad extum de capivitatem Babylonia , inter alios polliciter videatur , tametsi sub formula præterit temporis ad majorem promissi certitudinem : non sitionum in deferto &c . Hebrei quidam volente eadem tunc etiam facta miracula , que olim in exitu de Ægypto : Sed hoc Eldras non omisit : ideoq; facilius expoito per dictam hyperbolam . In genere , verum illud . Tibi derelictus es pauper & orphanus tu eris adiutor & pater meus , & mater mea dereliquerunt me . Domini nra autem assumpsit me . Quoniam DE / sit omnia habens : Deum nihil debet , inquit Cyprianus , si Deo ipso non debet .

Abutuntur Hæretici loco illo contra mendicitantem etiam voluntariam , tamquam illicitam , facit , & alii , in quibus videntur iuriscripta detestari mendicitationem , velius malorum multorum uicissim . Atqui Elias paenit a Vidua & quæsitive . David uero ab Achimelech vi Lazarus

Vers. 25.] Junior fui, etenim senui: & non vidi justum derelictum, nec lemen ejus querens panem.

*Ver. 26.) Tota die miseretur, & commodar, & semet
illius in benedictione erit.*

Dicit experimento proprio ab ætate prima usq; ad

Eultimo nemini jultum derelictum à Deo, aut eius posteros eo redactos inopis, falso diu, ut alimenta requirenter, que non tandem reperiret. Illam vèr si adiutor, plenius; jultum abunde soleat, ut ei suppetat quod polita alienam indigentiam abunde sublevare, aut liberat largiendo, aut simpliciter, & sine favore mutuando. Celebris locus iste omisso mystico sensu, qui traditur à plurimis de Ecclesi, quo copitabat Abel juto, vel etiam a Adam; deinde quo spiritali sensu, ita iustus querit, & concupicit, curitur; ut eo abundet: aliter declaratur ut iustus non nimis anxie querat panem, & victus exterrum, sicut Gentes faciunt: & ut tam ipse, & quem tenet eis, quamvis querat panem; ut non omnino derelictus.

quatus, sed opportune tandem suppeditare Deus necessaria, qui quotidiana peti panem praecipit e. Posterior Deus propicit in gratiam parentum iulorum. Derelinquit iuritus ad punctum, & in modo aliquando, q[uod] nomine Christus ipse conquestus videtur in cruce. A subsidiis insensim spiritualibus necessariis iustus numquam, externis plerumque destituitur, sed manifestis quoniam opus est, miraculis, illi succurrunt, quod plurimum docente historie, ut Elius, Danielis &c; atq[ue] in Evangelio cum bis multiplicati pane, aqua in vinum fermenta conversa. Si justum fumas pro beneficio, & eleemosynario, ut poledra dicam, dixi q[ui] alibi, hoc modo accipit non raro, sensus erit, illum, qui quemadmodum etiam paulo supra dictum est, atq[ue] hic etiam dicitur. *Imperio vestro, oportet nos servare.*

ferent tributis, commodat, numquam, quod quidem David non erit, per omnem aetatem suam longiori, in rerum suarum angustiis, nec lemen eius, portosq; deertos, ita ut olim patitur corrogare stipem buerint, sed potius effusores essent, in aios, et magis abundante, cunctis prosperam eis fortunam ad gratulationibus, & perpetuam iisdem optantibus, fibimur etiam ipsi obtinere desiderantibus. Propositio tura, ut de eo, quod, ut plurimum sit; nec fuisse necessaria tentatoria ratio, si quod fecisse credi potest. Christum ad lapides convertendum in panes induxit, qui iustus non derelinquit, & non querit, quod non habet.

non eget pane. Quapropter non est hic, reiciendis literis de pane sensibili fenus, ut Burgensis contendit & prae se Basilius, oratione quadam de *m*ejoribus hocq*ue* loco Origenes, & Ambrosius ^a, atque in c. 8 Am*os*, & 6. *la*teris Hieronymi, itemque Ambrosius Jam*c*ol filii defensuram in *Egyptum* propter inopiam panis & ali*u* justi eandem pauci sunt, ut Lazarus & membricus dicitur: sed primis providentia Dei per fratrem Josephum subvenient: Lazarus, & similibus, qui ex iustorum suorum

Quint

ternum, vel, ut alii codices Hier. habent apud Vactuum, in sempiterno; Paterium Ambro. & August. & Ambros. in secula seculorum, **לְעוֹלָם לְהַבְשָׁת**, & multiplicatur, ut neq; Chald. Origines, Ambros. & August. licet in contextu hoc ponatur, penitus non expounat. Fieri potest, ut duplex eorumdem Hebraicorum facta modica mutatione lectio generetur duplice interpretationem, que deinde in textum utraq; illata sit. Nam praeter lectionem, que nunc extat, quis est in seculum. Nulla in Latina compositione verbis inhabitandi vis in seculum, quia denotet internam habitacionem, & interna, ac spiritus ualibus bona. De habitacione terra promissae potest intelligi, eam populus Hebreus, si legem observet, declinando a malo, & faciendo bonum, perpetuo inhabitare, nec inde umquam exigitur abホホ. Sed multo melius beatitudinem, & letitiam non derelinqui, quod ante id tempus scriptus: & quae adolescentia vocat:

יְהִי־עֲלֵיכֶם־בְּרָכָה וְעַל־נַעֲמָנָה־בְּרָכָה

Notandum, Hebrei non extare prius membrum, **לְעוֹלָם לְהַבְשָׁת**, Symmachus pro **κατάστασι**, quod est, habuisse volens in tabernaculo, habet ipsorum, ut alios, quis est in seculum. Nulla in Latina compositione verbis inhabitandi vis in seculum, quia denotet internam habitacionem, & interna, ac spiritus ualibus bona. De habitacione terra promissae potest intelligi, eam populus Hebreus, si legem observet, declinando a malo, & faciendo bonum, perpetuo inhabitare, nec inde umquam exigitur abホホ. Sed multo melius beatitudinem, & letitiam non derelinqui, quod ante id tempus scriptus: & quae adolescentia vocat:

יְהִי־עֲלֵיכֶם־בְּרָכָה וְעַל־נַעֲמָנָה־בְּרָכָה

Alia transfundatur in posteros, sic ille. Peribit hoc lemen apud homines, quia impiorum perit memoria cum ionitu q; & apud homines qui talium no-

תְּהִלָּה שְׁמָרְנוּ

תְּהִלָּה שְׁמָרְנו